

Status på Idrætsfaget i grundskolen Webinar

23. November 2023

Julie Dalgaard Guldager,

Docent i Sundhedsfremme og forebyggelse, UC SYD
jdgu@ucsyd.dk

Andreas Bolding Christensen,

Lektor og underviser på læreruddannelsen, UCL
abch@ucl.dk

Katrine Bertelsen

Lektor og underviser på pædagoguddannelsen, UC SYD
kber@ucsyd.dk

Teamet bag SPIF 2022

Julie Dalgaard Guldager – UC SYD
Marianne Friis Andersen – SDU
Andreas Bolding Christensen – UCL
Katrine Bertelsen – UC SYD
Lars Breum Skov Christiansen – SDU

- Medarbejdere og forskere på
grunduddannelser og efter-
videreuddannelser på universitetet
og professionshøjskoler

Metode

Respondenter

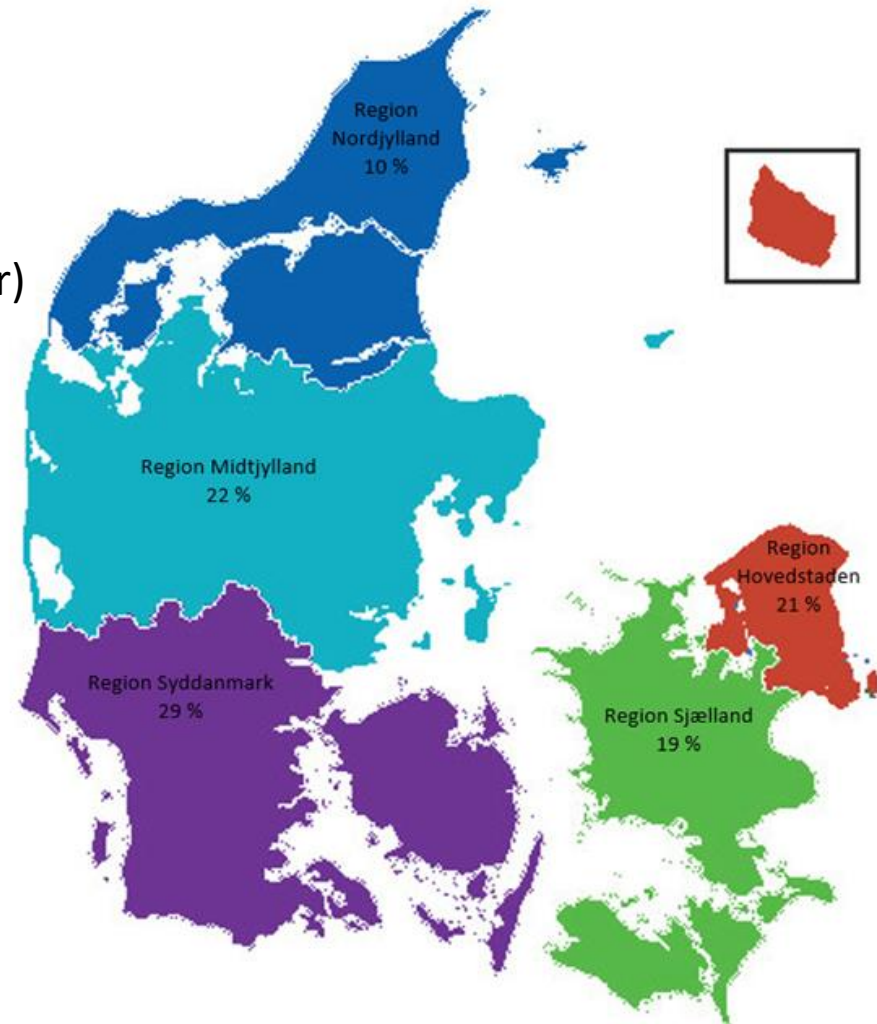
Lærere eller pædagoger der underviser i idræt i folkeskolen i Danmark (offentlig og privat/fri skoler)

Kvantitativt

- 594 påbegyndte spørgeskemaet
- 416 gennemførte hele spørgeskemaet

Kvalitativt

12 interviews med i alt 21 lærere/pædagoger

Formålet med SPIF

1. Hvad er status for idrætsfaget i Danmark 2022?
2. Hvordan har idrætsfaget udviklet sig siden de tre tidligere datagenereringer i 2004, 2011 og 2018?

Idræt - et fag med en undersøgende historik

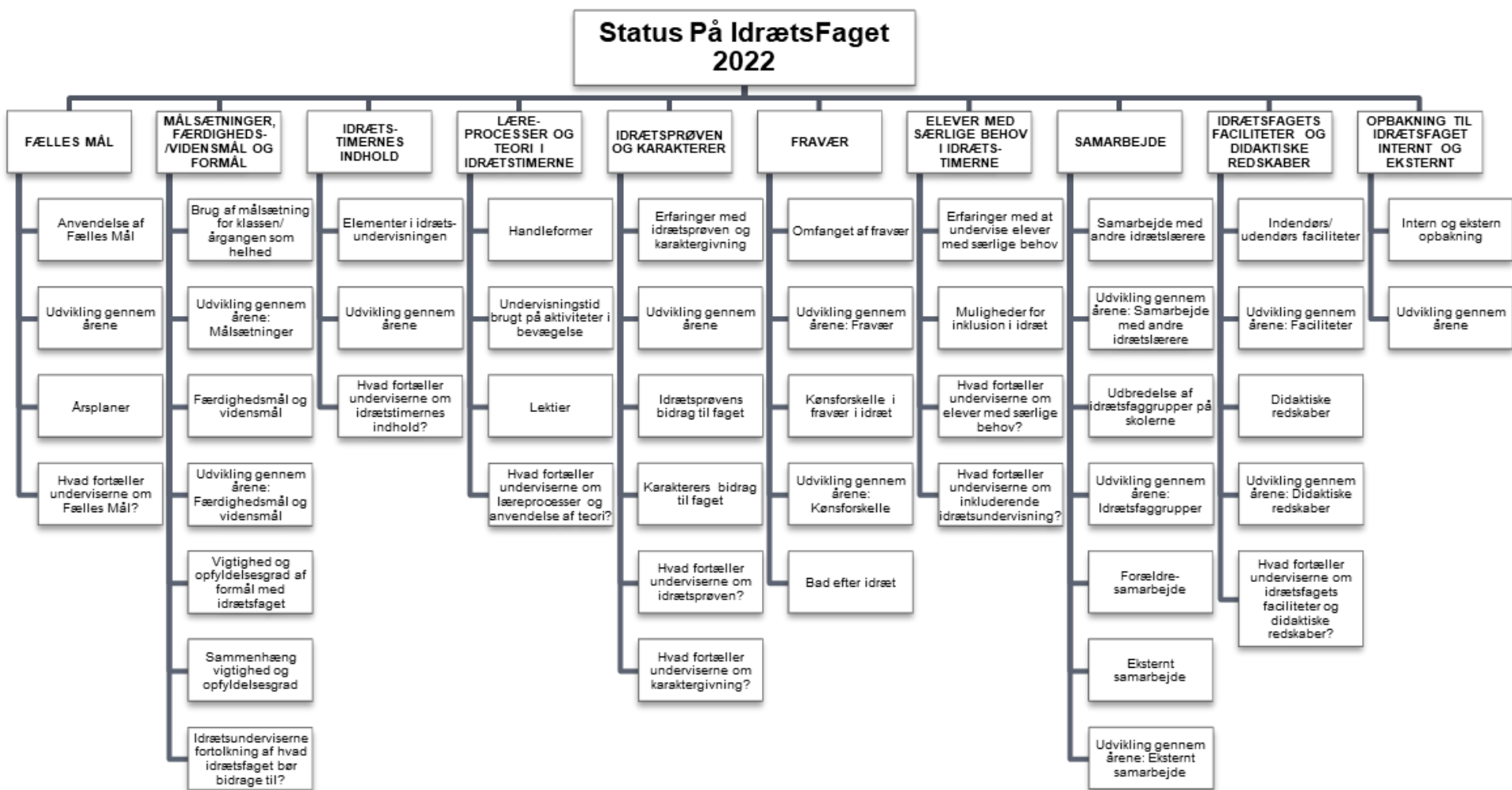
www.fiibl.dk/spif

SPIF: Status på Idrætsfaget

Status på På IdrætsFaget (SPIF) undersøger og beskriver idrætsfagets status på en lang række indikatorer.

10 hovedemner og 47 underemner/kapitler

Tre udvalgte nedslag

**Idrætstimernes
indhold**

**Læreprocesser og
teori i idræts-
timerne**

(nyt emne)

**Standpunkts-
karakterer**

Idrætstimernes indhold

Hvor ofte indeholder dine idrættimer...

(Svarkategorierne stammer fra Fælles Mål for Idræt)

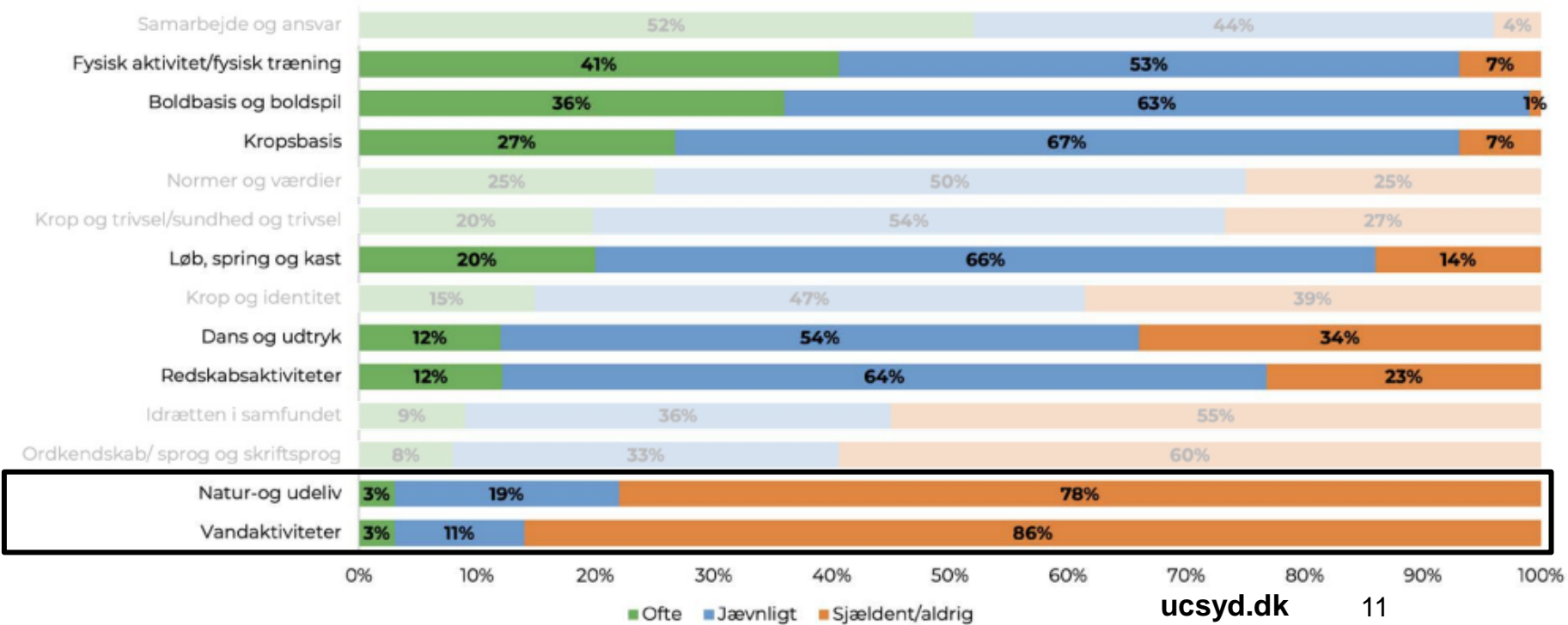
Efter 9. klasses trin

Kompetence-område	Kompetencemål	Faser	Færdigheds- og vidensområder og -mål											
			Redskabsaktiviteter		Boldbasis og boldspil		Dans og udtryk		Kropsbasis		Løb, spring og kast		Natur- og udeliv	
Alsided idræts-udøvelse	Eleven kan anvende komplekse bevægelses-mønstre i udvikling af en alsidig idræts-praksis.	1.	Eleven kan analysere egne og andres bevægelser inden for gymnastik og parkour.	Eleven har viden om bevægelsesanalyse af gymnastiske øvelser og spring.	Eleven kan beherske tekniske og taktiske elementer i boldspil.	Eleven har viden om samspil mellem teknik og taktik i boldspil.	Eleven kan beherske komplekse bevægelsesmønstre i koreografer.	Eleven har viden om samspillet mellem bevægelse og musiks tempo, form og karakter samt bevægelsesanalyse i dans.	Eleven kan fastholde koncentration og fokus i idræts-udøvelse.	Eleven har viden om koncentration i relation til krops-kontrol.	Eleven kan beherske atletikdiscipliner.	Eleven har viden om atletikdiscipliners udøvelse og afvikling.	Eleven kan vurdere kvaliteter ved friluftsk-aktiviteter på land og i vand.	Eleven har viden om kvaliteter og kendetegn ved friluftskaktiviteter på land og i vand.
		2.	Eleven kan beherske sammensatte bevægelsesrøtter med og uden musik.	Eleven har viden om teknikker til at sammensætte bevægelser inden for redskabsgymnastik og parkour.	Eleven kan udvikle boldspil.	Eleven har viden om spilkonstruktion.						Eleven kan vurdere atletikkens discipliner.	Eleven har viden om bevægelses-analyse, herunder digitale værktøjer.	Eleven kan udvikle friluftskaktiviteter på land og i vand.
Idrætskultur og relationer	Eleven kan vurdere idræts-kulturelle normer, værdier og relationer i et samfundsmæssigt perspektiv.	1.	Eleven kan vurdere samspillet mellem individ og fællesskab i idrætsaktiviteter.	Eleven har viden om muligheder og forpligtelser i idræts-fællesskaber.	Eleven kan vurdere udviklingen af normer, værdier og etik i idrætskultur.	Eleven har viden om udviklingen af normer, værdier og etik i idrætskultur.	Eleven kan deltage i udvikling af idrætslige aktivitetstilbud.	Eleven har viden om organiserings-muligheder for idrætsudøvelse.	Eleven kan nuanceret sprogligt udtrykke sig om idrætspraksis samt målrettet læse og skrive idrætslige tekster.	Eleven har viden om komplekse fagord og begreber samt idræts-lige teksters formål og struktur.				
		2.	Eleven kan udvikle konstruktive sam-arbejdsrelationer i idrætslige aktiviteter.	Eleven har viden om samarbejdsmetoder inden for alsidige idrætsaktiviteter.			Eleven kan diskutere samspillet mellem samfund og idræts-kultur.	Eleven har viden om sammenhænge mellem samfunds-tendenser og idrætskultur.						
Krop, træning og trivsel	Eleven kan vurdere samspil mellem krop, træning og trivsel i et aktu-elt og fremtidigt perspektiv.	1.	Eleven kan vurdere idrætsvaners betydning for sundhed og trivsel.	Eleven har viden om idrætsvaners betydning for sundhed og trivsel.	Eleven kan formidle opvarmningsprogram tilrettelagt i sam-arbejde med andre.	Eleven har viden om opvarmnings-programmers formål, struktur og varia-tionsmuligheder.	Eleven kan analysere fysiske og psykiske forandringer i forbindelse med kroppens udvikling.	Eleven har viden om kroppens betydning for psyke og identitet.						
		2.	Eleven kan analysere levestilens betydning for idrætsudøvelse.	Eleven har viden om forskelle i levestil og deres betydning for idrætsudøvelse.	Eleven kan udføre egne og andres træningsprogrammer.	Eleven har viden om kroppens anatomi og fysiologi i et træningsperspektiv.	Eleven kan vurdere fysisk aktivitetens effekt på krop og identitet.	Eleven har viden om idrætsudøvelses betydning for krop og identitet.						

■ Bindende rammer i Fælles Mål □ Vejledende færdigheds- og vidensmål

De konkrete praktiske områder anvendes mest....

FIGUR 21:
Anvendelsen af forskellige færdigheds- og vidensområder i idrætstimerne blandt alle idrætsunderviserne (n = 475).

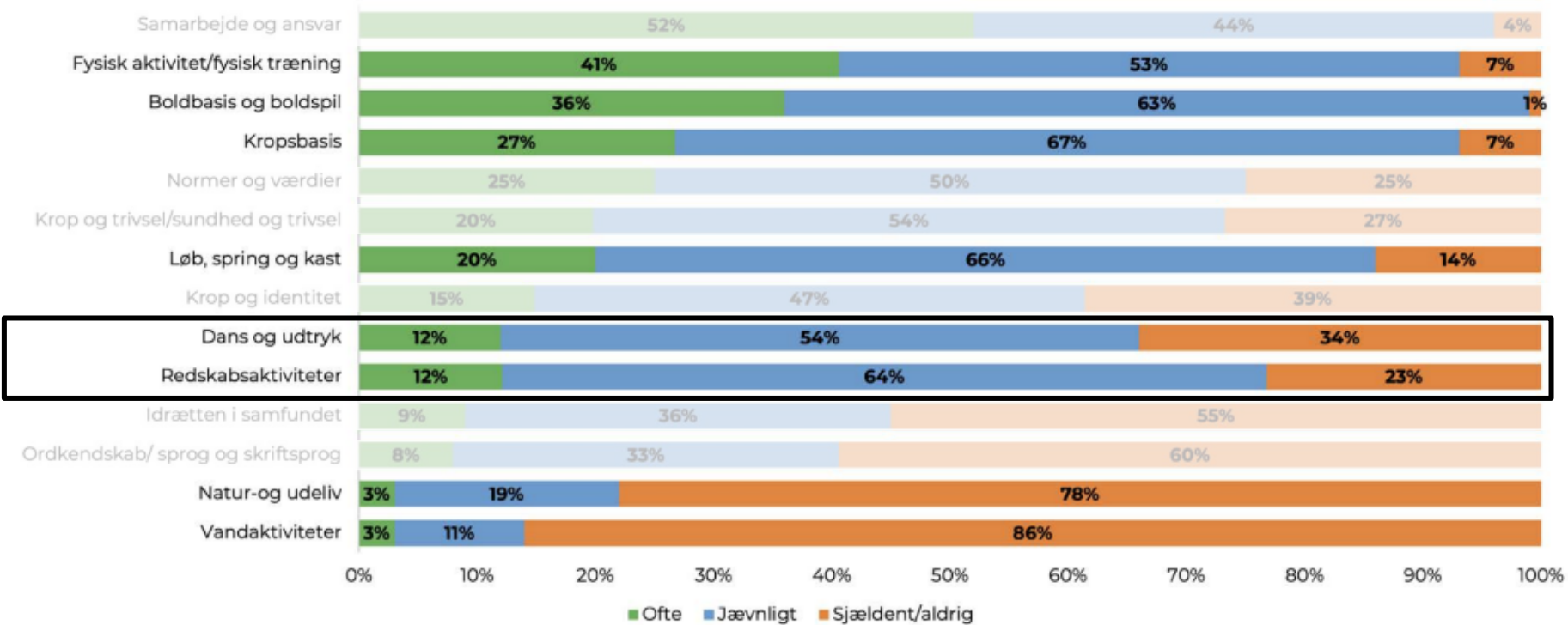

De konkrete praktiske områder anvendes mest.... MEN...

Dans og Udtryk (Indskoling: 50%, Melletrin: 41% og Udskoling: 21%)

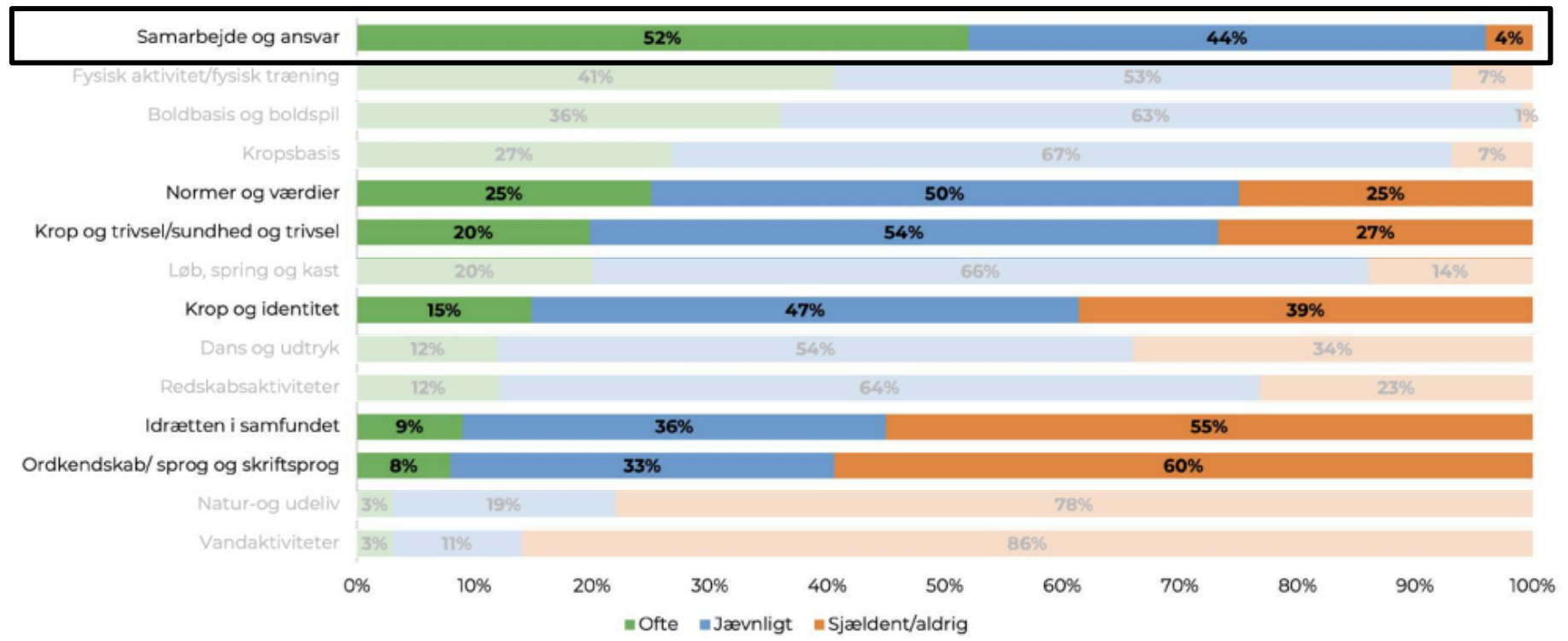
Redskabsaktiviteter (Indskoling: 31%, Melletrin: 26% og Udskoling: 18%)

FIGUR 21:
Anvendelsen af forskellige færdigheds- og vidensområder i idrætstimerne blandt alle idrætsunderviserne (n = 475).

De mere abstrakte områder anvendes mindst....

FIGUR 21:
Anvendelsen af forskellige færdigheds- og vidensområder i idrætstimerne blandt alle idrætsunderviserne (n = 475).

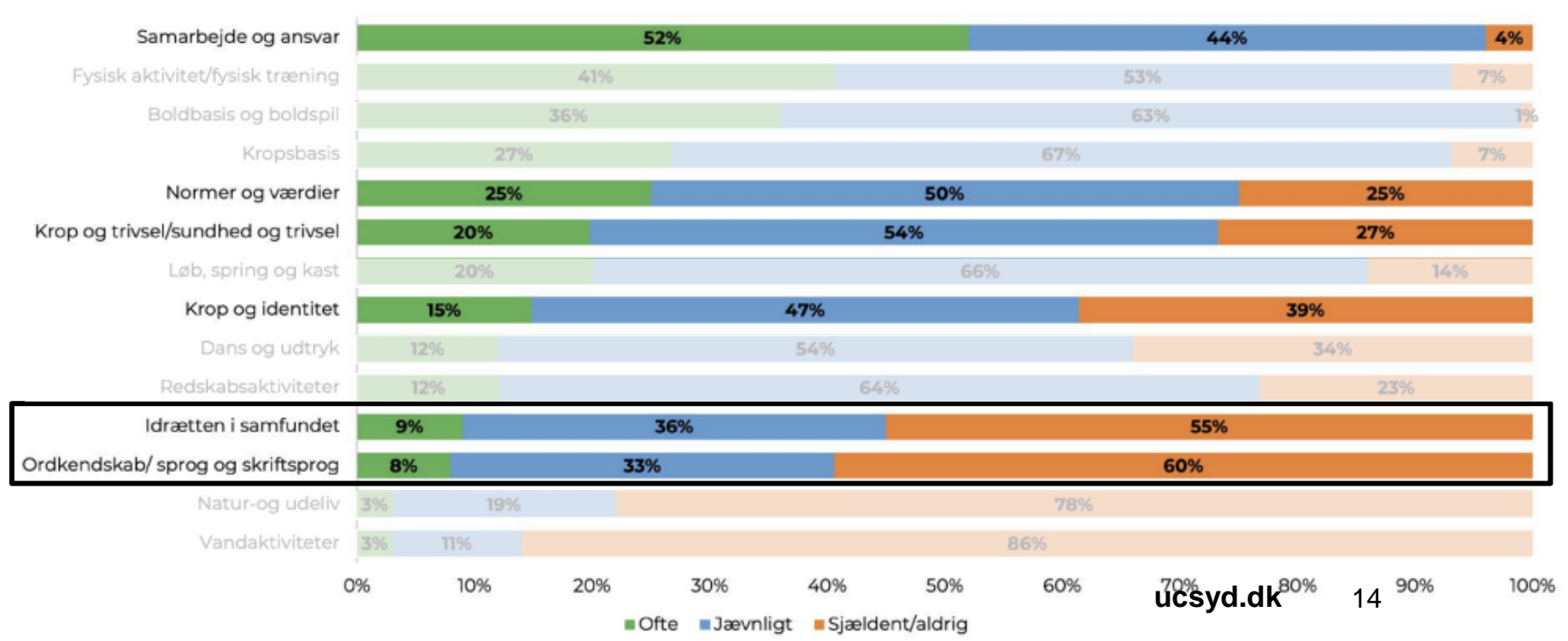

De mere abstrakte områder anvendes mindst....

Ordkendskab/sprog og skriftsprog (Indskoling: 79%, Melletrin: 65% og Udkoling: 48%)

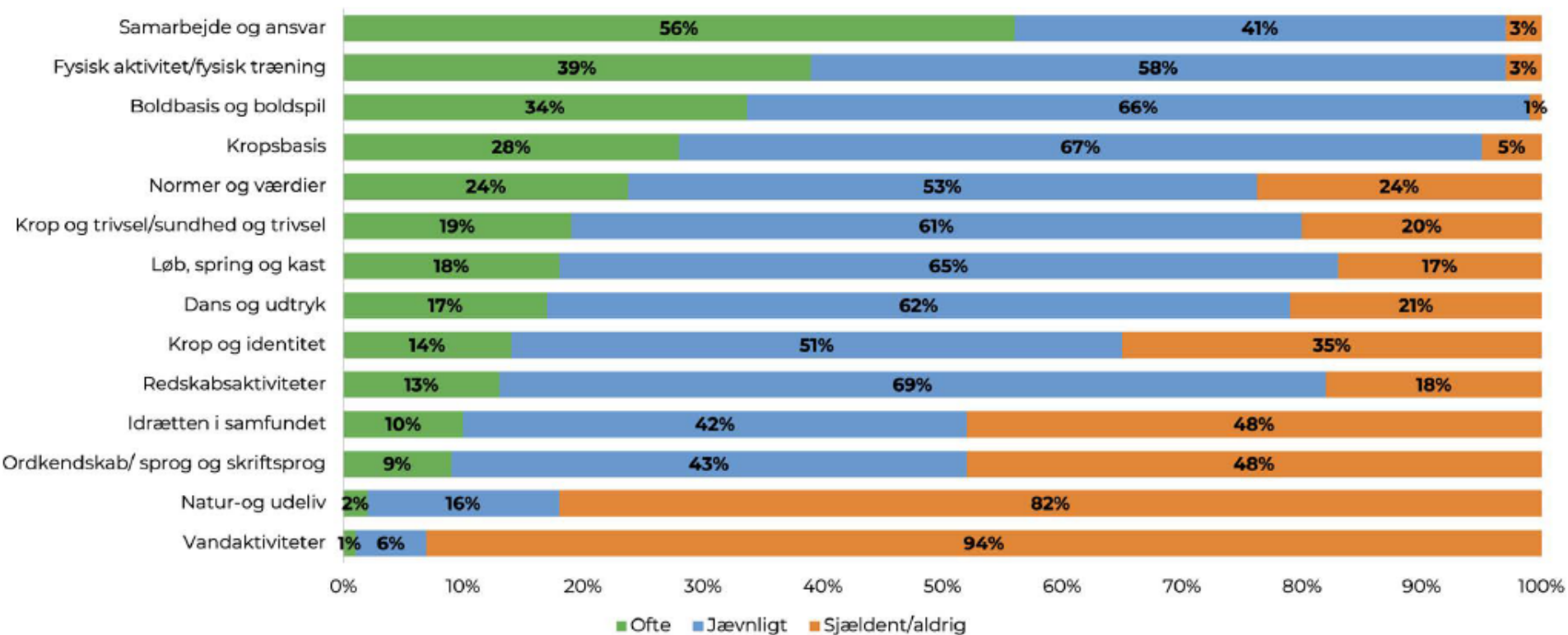
Idrætten i samfundet (Indskoling: 67%, Melletrin: 57% og Udkoling: 48%)

FIGUR 21:
Anvendelsen af forskellige færdigheds- og vidensområder i idrætstimerne blandt alle idrætsunderviserne (n = 475).

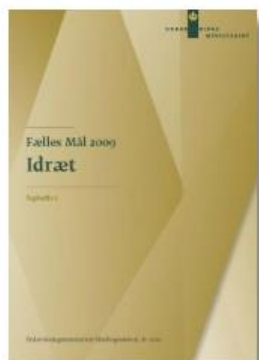
Det lader til, at der undervises mere alsidigt hen over skoleforløbet fra 1. til 9. klasses trin

7. - 9. klasse (n = 221)

Vejledende indholdsramme skaber ensidigt indhold.

Bindende indholdsramme (og en afgangsprøve) skaber mere alsidigt indhold.

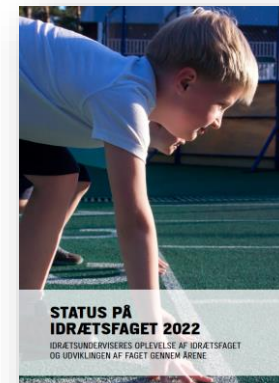
2009

2011

2015

2022

Tabel 76. Hvor ofte indeholder dine idrætstimer...

	Alle, eller næsten alle timer	Ofte	Sjældent	Aldrig, eller næsten aldrig	Ved ikke
... boldspil	9 %	88 %	2 %	0 %	1 %
... atletik	0 %	44 %	52 %	3 %	1 %
... friluftsliv	0 %	29 %	56 %	15 %	1 %
... dans	0 %	24 %	59 %	16 %	1 %
... gymnastik	0 %	45 %	48 %	6 %	1 %
... redskabsaktiviteter	1 %	47 %	46 %	5 %	1 %
... svømning	2 %	11 %	20 %	64 %	4 %
... fitness	0 %	36 %	47 %	17 %	1 %
... cykling	0 %	17 %	53 %	29 %	1 %
... leg	20 %	67 %	11 %	0 %	1 %

n = 331-336

2 %

55 %

75 %

51 %

1 %

17 %

21 %

18 %

Vejledende indholds-områder

Bindende færdigheds- og vidensområder

Læreprocesser og teori i idræts- timerne

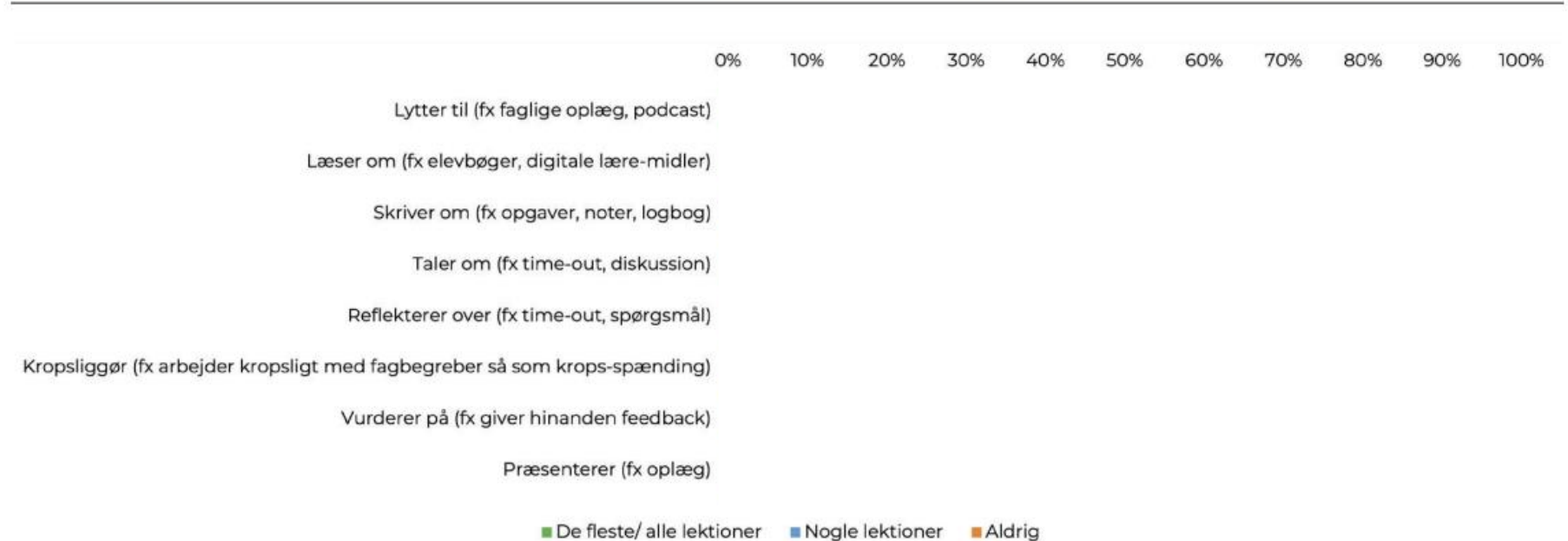
(nyt emne)

Læreprocesser og teori i idrætstimerne (nyt emne)

FIGUR 24:

Idrætsundervisernes (alle) anvendelse af forskellige handleformer i idrætsundervisningen, hvor eleverne... (n = 460).

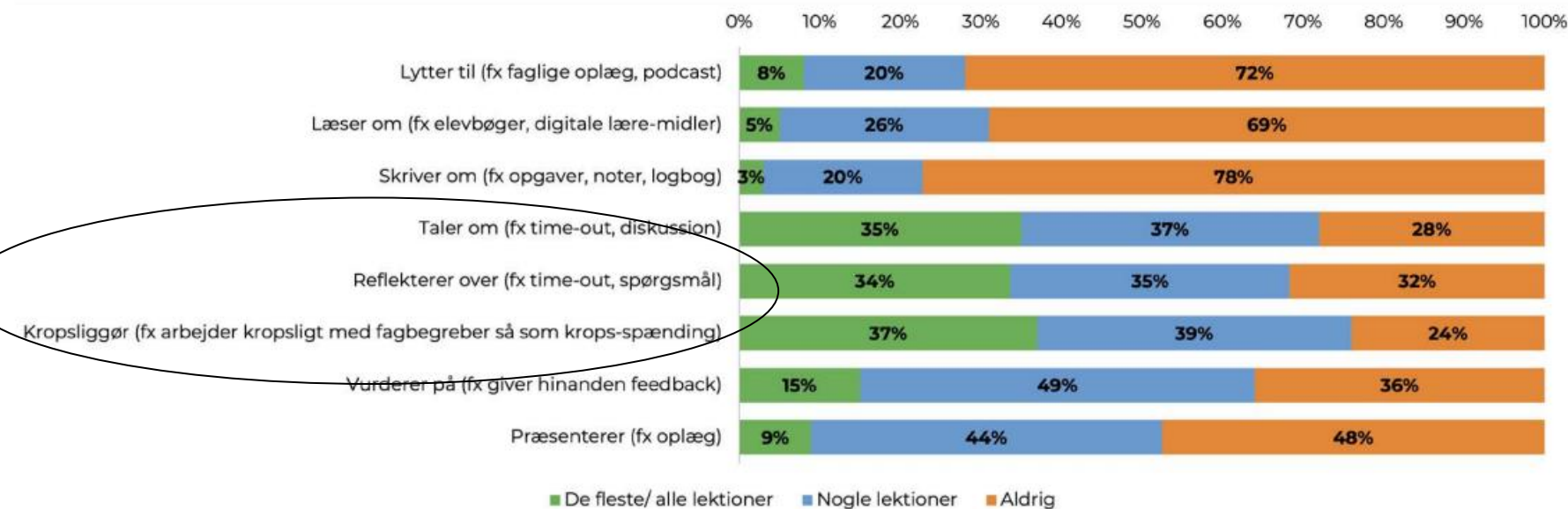

Læreprocesser og teori i idrætstimerne (nyt emne)

Tre "favorit" handleformer !

FIGUR 24:

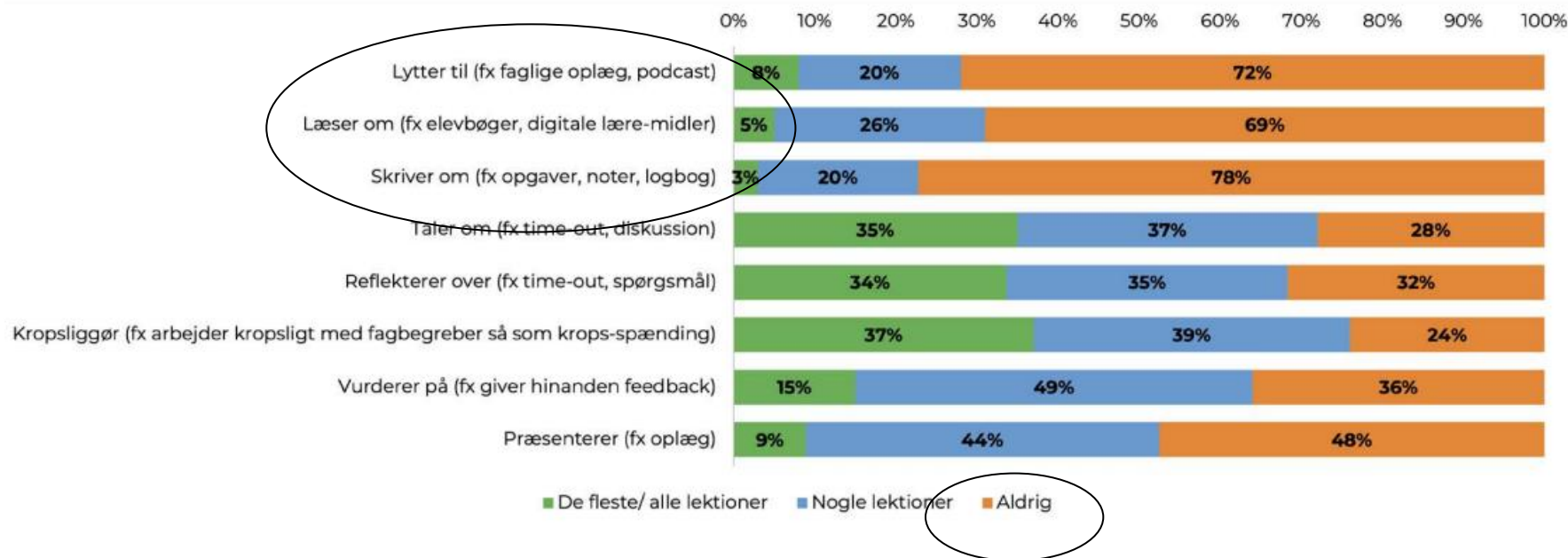
Idrætsundervisernes (alle) anvendelse af forskellige handleformer i idrætsundervisningen, hvor eleverne... (n = 460).

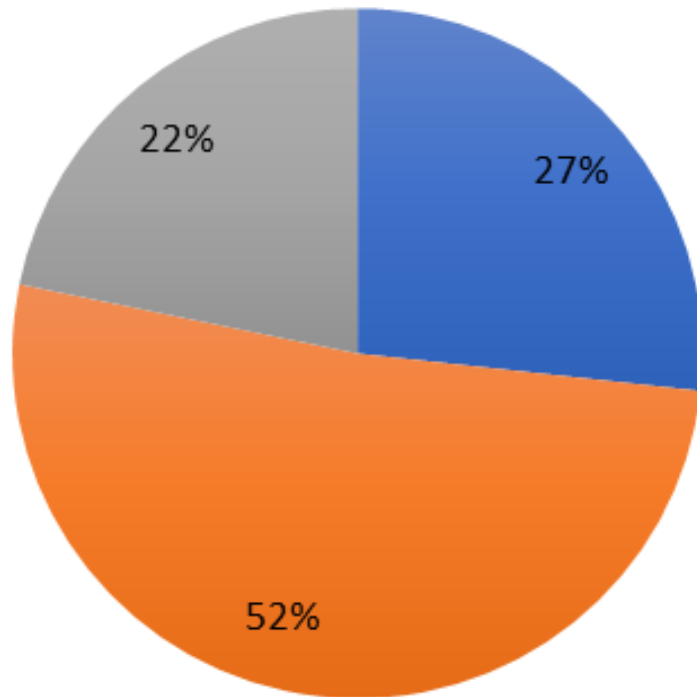
Læreprocesser og teori i idrætstimerne (nyt emne)

FIGUR 24:

Idrætsundervisernes (alle) anvendelse af forskellige handleformer i idrætsundervisningen, hvor eleverne... (n = 460).

Hvor vigtigt er det, at eleverne udvikler teoretiske færdigheder?

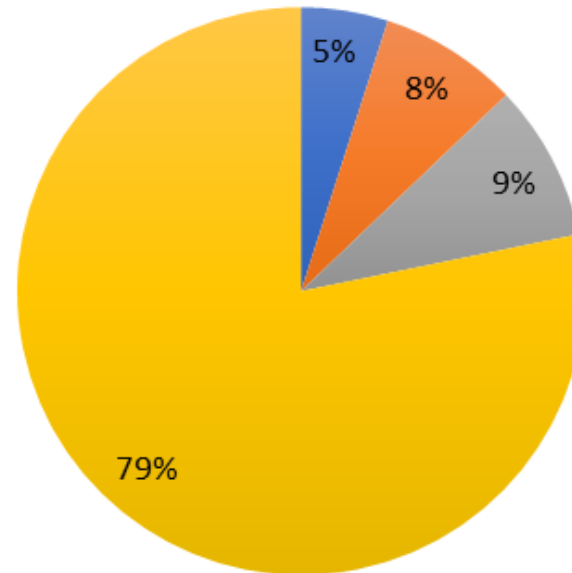
■ I høj grad ■ I nogen grad ■ I ringe grad/slet ikke

n = 525

Standpunkts- karakterer

Udskolingsidrætsundervisernes erfaringer med at give standpunkts- karakterer i idræt

■ Nej ■ Ja, et år ■ Ja, to år ■ Ja, tre år eller flere

$n = 221$

Hvad fortæller underviserne om det at give standpunktskarakterer?

”Det er faktisk et stort problem, når man har så mange og store årgange, at vi ikke engang altid kan deres navne.

I dansk har jeg altid nogle tests, som jeg kan bygge karakteren på.

Det kan jeg jo ikke gøre i idræt.

Jeg har ALDRIG fået så mange klager over karakterer i hele min skolegerning, som jeg har fået over idrætskarakterer!”

(Idrætsunderviser)

Hvad fortæller underviserne om det at give standpunktskarakterer?

- Opfattes meget forskelligt – nemt/svært
- Er et omfattende og omstændigt arbejde
- Bruger selv-producerede arbejdsredskaber, rutiner og systematikker
- Kan motivere nogle elever og kan ”ødelægge gejsten” for nogle elever - afhænger af den enkelte elevs forudsætninger, personlige motiver og præferencer.

Hvad er vurderingskriterierne?

- Uklarhed om vurderingskriterier
- Vurderingskriterierne vægtes forskelligt
- **Hvilke gode erfaringer har I med at give standpunktskarakterer?**

Mulige vurderingskriterier - elevernes:

- Kropslige færdigheder
- Alsidighed
- Idrætsfaglige viden
- Indlevelse
- Engagement (herunder mod, ihærdighed)
- Samarbejdsevne
- Om eleven er omklædt

Når beslutningstagerne skal klædes bedst muligt på til en (god) revidering af idrætsfaget...

Hvilke pointer skal de så have med?

Men er det ikke noget med at vi gjorde alle færdigheds- og vidensmålene vejledende i 2017...

Ja.. Det er helt vildt. Nogle gange skal de også bare have lov til at spille høvdingebold...

Prøv lige at se hvor mange mål der er for idrætsfaget.. 251!

TAK for i dag

Link til download af SPIF22

www.fiibl.dk/spif

Julie Dalgaard Guldager,

Docent i Sundhedsfremme og forebyggelse, UC SYD
jdgu@ucsyd.dk

Andreas Bolding Christensen,

Lektor og underviser på læreruddannelsen, UCL
abch@ucl.dk

Katrine Bertelsen

Lektor og underviser på pædagoguddannelsen, UC SYD
kber@ucsyd.dk

